

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організований злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Андрій ЗАГОРОДНІЙ ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧОГО Й ЕКСПЕРТА ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО ПРИЗНАЧЕННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	77
Iordan KIURKCIU, Svetlana COTOROBAL, Ana-Maria CÎȘLEANU ROLUL EXPERTULUI JUDICIAR ÎN COMBATETEREA CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE.....	80
Юлія КОМАР ЗНАЧЕННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ У ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....	85
Остап КУДЛАТИЙ ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ ОРГАНІЗОВАНОГО ХАРАКТЕРУ.....	89
Назар ЛИСЯК ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ КОМП'ЮТЕРНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ОНЛАЙН-ШАХРАЙСТВА.....	93
Mădălina Elena MASCARELL DIMENSIUNEA EPISTEMOLOGICĂ A EXPERTIZEI ÎN INVESTIGAREA CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE.....	96
Анастасія МУРАШКО МЕРЕЖЕВИЙ ПРОФАЙЛІНГ ЯК ЗАСІБ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИ.....	101
Олена САВИЦЬКА, Наталія ХОМИЧ ЕКОЛОГІЧНІ ЗЛОЧИНИ ТА СУДОВО-ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....	104
Яна ПЕТРЕНКО ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННИХ ПОРУБОК ЛІСУ ЯК ПРОЯВУ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....	108
Катерина РУБЕЦЬ МОЖЛИВОСТІ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПОЧЕРКОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ У РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ ТА ЗЛОЧИННИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ.....	111
Олена САВЧУК МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ПІДПИСІВ ТА ПОЧЕРКУ ПРИ ДОКУМЕНТУВАННІ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ СТРУКТУР.....	115
Людмила СОН ВИДИ ІДЕНТИФІКАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВИКРАДЕННЯМ ДІТЕЙ.....	119
Ксенія ТОДОРОВА ЗАСТОСУВАННЯ ПОРТРЕТНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗКРИТТІ ЗЛОЧИНІ.....	122

Лисяк Назар

аспірант кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології

Національного університету «Одеська юридична академія»,

м. Одеса, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-3865-8795>

електронна адреса: nazarenkovych@gmail.com

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ КОМП'ЮТЕРНО-ТЕХНІЧНОЇ
ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ОНЛАЙН-ШАХРАЙСТВА**

У тезах розглянуто особливості проведення комп'ютерно-технічної експертизи при розслідуванні онлайн-шахрайства. Проаналізовано основні об'єкти цифрового дослідження, а також проблемні аспекти, пов'язані з використанням зловмисниками шифрування, анонізації та хмарних технологій.

Ключові слова: онлайн-шахрайство, комп'ютерно-технічна експертиза, цифрові докази.

Lysyak Nazar

Postgraduate student at the Department of Criminalistics,

Forensic Examination and Polygraphology,

National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine

**FEATURES OF CONDUCTING COMPUTER-TECHNICAL EXPERTISE
IN THE INVESTIGATION OF ONLINE FRAUD**

The abstract discusses the features of conducting computer-technical expertise in the investigation of online fraud. The main objects of digital investigation are analyzed, as well as problematic aspects related to the use of encryption, anonymization, and cloud technologies by malicious actors.

Key words: online fraud, computer forensic examination, digital evidence.

Стрімкий розвиток цифрових технологій та зростання кількості онлайн-сервісів сприяли появі нових форм протиправної діяльності, серед яких онлайн-шахрайство. Нині даний вид протиправної діяльності посідає одне з провідних місць серед кримінальних правопорушень. Зловмисники активно використовують можливості мережевої інфраструктури, соціальних платформ, електронних платіжних систем та анонімізуювальних інструментів для приховання своєї діяльності, що значно ускладнює процес їх виявлення та притягнення до відповідальності.

У таких умовах однією з ключових складових ефективного розслідування є проведення комп'ютерно-технічної експертизи, яка забезпечує встановлення

природи, способу та механізму вчинення правопорушення на основі цифрових доказів.

До основних завдань експертизи комп'ютерної техніки і програмних продуктів належать: установлення робочого стану комп'ютерно-технічних засобів; установлення обставин, пов'язаних з використанням комп'ютерно-технічних засобів, інформації та програмного забезпечення; виявлення інформації та програмного забезпечення, що містяться на комп'ютерних носіях; установлення відповідності програмних продуктів певним версіям чи вимогам на його розробку [1].

Комп'ютерно-технічна експертиза дозволяє досліджувати інформаційні системи, електронні носії, мобільні пристрої, мережеві журнали, файлові структури, сліди програмної активності та інші цифрові артефакти, що залишаються після вчинення шахрайських дій.

Особливості таких експертиз визначаються динамічністю цифрового середовища, великою різноманітністю технічних платформ, постійним ускладненням методів приховування слідів та використанням шифрування й анонімізації з боку правопорушників. У зв'язку з цим експерт має не лише володіти спеціальними знаннями у сфері кібербезпеки та цифрової криміналістики, а й застосовувати сучасні методичні підходи, що відповідають міжнародним стандартам роботи з електронними доказами.

Онлайн-шахрайство охоплює широкий спектр протиправних дій: фішинг, несанкціоновані списання коштів, маніпуляції з банківськими акаунтами, створення фальшивих онлайн-магазинів, крадіжку персональних даних, використання шкідливого програмного забезпечення тощо. Особливістю таких злочинів є їх «безконтактний» характер та можливість здійснення правопорушником дій з будь-якої точки світу.

У цих умовах комп'ютерно-технічна експертиза стає ключовим джерелом цифрових доказів. Вона дозволяє встановити механізм вчинення злочину, визначити технічні засоби, які використовувались зловмисником, простежити переміщення інформаційних потоків, а також підтвердити або спростувати причетність конкретних осіб до протиправних дій.

Результати експертизи можуть підтверджувати час і місце підключення, взаємодію з фішинговими сайтами, сліди програмної активності, взаємозв'язок між пристроями або акаунтами.

До основних об'єктів комп'ютерно-технічної експертизи при онлайн-шахрайстві належать: комп'ютери, ноутбуки, сервери, які могли використовуватися для розсилання фішингових листів або керування шкідливим ПЗ; мобільні пристрої (смартфони, планшети), що часто слугують інструментами доступу до фінансових додатків і соціальних мереж; електронні носії інформації (жорсткі диски, флеш-накопичувачі); мережеві журнали та логи (логі веб-серверів, історія з'єднань, дані провайдерів); файлові системи та програмні артефакти (кеш браузера, історія завантажень, залишки віддалених сесій); шкідливий код або

Section 1. Expert provision of counteraction against certain types of organized crime

підозрілі додатки, які використовувались для крадіжки даних чи перехоплення облікової інформації; трафік мережевих з'єднань, включно зі спробами підключення до фішингових ресурсів або серверів управління.

Кожен об'єкт може містити унікальні відомості, тому експерт має обирати методику роботи залежно від типу носія та характеру шахрайства.

Проведення комп'ютерно-технічної експертизи у справах про онлайн-шахрайство пов'язане з низкою труднощів:

- використання анонізаторів (VPN, TOR), що ускладнює ідентифікацію особи зловмисника;
- високий рівень шифрування даних, який потребує спеціальних методів або доступу до ключів;
- хмарні технології, де інформація може зберігатися у різних юрисдикціях;
- часте використання мобільних пристроїв, де цифрові артефакти мають короткий час зберігання;
- динамічність шахрайських схем, які постійно вдосконалюються;
- обмеженість часу, оскільки цифрові сліди можуть швидко зникати.

Ці фактори вимагають від експертів високої кваліфікації, постійного навчання та доступу до сучасного програмного забезпечення.

У сучасній судовій практиці електронні докази стають рівноправними з традиційними, а іноді — єдиним можливим джерелом інформації. Саме тому якість проведення експертизи безпосередньо впливає на ефективність розслідування онлайн-шахрайства.

Проведення комп'ютерно-технічної експертизи є невід'ємною складовою ефективного розслідування онлайн-шахрайства, оскільки саме цифрові сліди найчастіше становлять основну доказову базу таких правопорушень.

Особливості експертизи зумовлені динамічністю цифрового середовища, широким спектром технічних засобів, якими користуються зловмисники, а також складністю встановлення джерел і каналів передачі інформації. Таким чином, комп'ютерно-технічна експертиза виступає ключовим інструментом у встановленні обставин онлайн-шахрайства та осіб, причетних до його скоєння. Її розвиток і вдосконалення є важливими умовами підвищення ефективності розслідувань у сфері кіберзлочинності та зміцнення національної системи кібербезпеки.

Перелік використаних джерел:

1. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : затв. наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (зі змін та допов.; у ред. наказу Мін'юсту України від 26.12.2012 р. № 1950/5). URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#n13>